

Liturgie zondag 29 mei 2011, kleur: wit, tekst: Gen.49-50

- lied van de zondag:
- mededelingen door oud.v.dienst
- stilte
- lied van intocht: Psalm van de zondag 98:1 en 3
- votum en groet
- we zingen Psalm 98:4
- kyriegebed
- lied van gloria: gez. 169:5 en 6
- gebed om de Geest
- we zingen lied 4:1, 2 en 4 uit Tussentijds (tijdens naspel kinderen naar KND)
- we lezen Genesis 49:28-50:14
- we zingen lied 281:4, 5 en 6 uit Zingende Gezegend
- overdenking
- we zingen Psalm 146:2 en 3
- danken en bidden (waarin een stilte..... afgesloten met hardop gebeden "Onze Vader....")
- inzamelingen
- we zingen ons slotlied: "Door de wereld gaat een woord" (op een oude bekende melodie)
- wegzending en zegen

Lied 4 'Tussentijds'

1. Hier wordt een huis voor God gebouwd
Waar mensen samenkomen
En waar Hij zelf aanwezig is
Om onder ons te wonen.

2. Hier wordt een boek opengelegd
En klinken goede woorden
Van God die van de mensen houdt
En die naar ons wil horen.

4. Hier delen wij het levensbrood
En worden nieuwe mensen
De aarde wordt een vredeshuis
Vervuld van oude wensen.

Lied 281 'Zingende Gezegend'

4. Niet iedereen begrijpt waarom
Ons lichaam moet vergaan –
Het kiemt als zaad en komt weerom
Als Gij het op doet staan.

5. Er is geen leven zonder zin
De dood is maar een poort
Geen einde maar een nieuw begin
Van vreugde, ongestoord.

6. Kom, Siloh, in die laatste nacht
Verdrijf de angst, de pijn
Zodat wij, eenmaal thuisgebracht
Voorgoed genezen zijn.

1. Door de wereld gaat een woord
en het drijft de mensen voort:
"Breek uw tent op, ga op reis
naar het land, dat Ik u wijs."
*Refrein: Here God, wij zijn vervreemden
door te luist' ren naar uw stem.
Breng ons saam met uw ontheemden
naar het nieuw Jeruzalem.*

4. Door de wereld klinkt een lied
tegen angsten en verdriet,
tegen onrecht, tegen dwang
richten pelgrims hun gezang. Refr.

5. Velen, die de moed begaf,
blijven staan, of dwalen af.
Hunk'rend naar hun oude land.
Reisgenoten, grijp hun hand. Refr.

6. Door de wereld gaat een woord
en het drijft de mensen voort:
"Breek uw tent op, ga op reis
naar het land, dat Ik u wijs." Refrein

Lieve mensen, beste vrienden, zusters en broeders,

In de brief aan de Hebreeën zegt de schrijver: let op het levenseinde van de mensen die bij jullie zijn voorgegaan – de geestelijke leiders. Let op
5 goed hun levenseinde. Waarom zegt de schrijver dat? Aan hun einde kun je zien hoe zeer zij, na alles wat ze hebben meegemaakt, wachten op hun overgang. Vandaag en volgende week wil ik graag met jullie kijken naar het levenseinde van twee grootheden van het Joodse volk: Jacob en Jozef of met hun 2^e namen: I srael en Zafnat Paänea.

10 Als Jozef zijn vader naar Egypte laat komen, zorgt hij er voor de Jacob het beste stuk land van Egypte krijgt. En hij stelt hem persoonlijk aan de farao voor. Nou moet u weten: Egyptenaren gruwelden van schaapsherders ... maar deze boer, de vader van der Redder – de Messias – van Egypte ... deze man wil hij graag ontmoeten. Het stuk staat in gen. 47

15 *7 Hierna bracht Jozef zijn vader Jakob bij de farao en stelde hem aan de farao voor. Jakob begroette hem met een zegenwens. 8 De farao vroeg hem naar zijn leeftijd 9 en Jakob antwoordde: 'Honderddertig jaar heb ik nu op aarde rondgezworven. Mijn leven, dat ellendig is geweest, heeft nog maar kort geduurd, ik heb nog niet zo lang op aarde rondgezworven als mijn voorouders.' 10 Toen nam Jakob met een zegenwens afscheid van de farao.*

20 Dat klinkt niet goed! Hier klinkt een zure, depressieve of tenminste zeer bescheiden man. Een man die de farao begroet met de zegenwens en afscheid neemt met de zegenwens – en verder zegt hij dat zijn leven niets dan ellende is geweest. Ik bid en hoop dat ik dat niet aan het einde van mijn leven zal zeggen.

25 Maar als het zover is ... dan heeft Jacob ... of laat ik I srael zeggen, dan heeft I srael de touwtjes weer in handen. Hij voelt dat het einde nadert. En hij steekt niet onder stoelen of banken dat hij op het heil van God wacht. En hij wil zijn zoons dat meegeven. Dus alle twaalf moeten ze komen. En hij zegent ze, maar doet dat met woorden van een onvoorstelbare helderheid en
30 eerlijkheid. Zo vlak voor zijn dood kijkt hij met de ogen van een profeet. Hij ziet meer dan gewone stervelingen zien. Geen goedpraterij, maar eerlijkheid.

Ruben ... als onstuimig water ben je, de 1^e vrucht van mijn mannelijkheid. Maar je zult niet de grootste zijn. Jij hebt mijn bed beslapen. Dat was een publiek geheim ... Hij had de vader van Jozef kunnen zijn.

35 Simeon en Levi zijn gewelddadig. Ze beramen stoute plannen. Daar wil ik niet aan meedoen. In de oude vertaling staat: mijn ziel hebbe geen deel aan hun toorn. Hun drift is vervloekt. Niet die jongens, wel hun drift.

Juda ... Jacob heeft nooit geweten dat Juda het leven van Jozef redde door hem te verkopen. Jacob heeft nooit geweten van Juda's
40 hartstochtelijke pleidooi voor Benjamin toen die als dief van de Koninklijke zilveren beker was opgepakt. Juda zei toen: "als ik bij mijn vader terugkom zonder de jongen, aan wie hij zo verknocht is, dan kan het niet anders of hij sterft wanneer hij ziet dat de jongen er niet is; door het verdriet dat wij

hem daarmee zouden aandoen, zou onze oude vader in het dodenrijk komen.
45 I k heb mij bij mijn vader borg gesteld voor de jongen; ik heb hem gezegd dat
hij het mij mijn leven lang mag aanrekenen als ik de jongen niet terugbreng.
Staat u daarom alstublieft toe, mijn heer, dat ik als slaaf bij u blijf in plaats
van de jongen, en dat hij met zijn broers terugreist. Hoe zou ik immers
50 ik mijn vader daarmee aan zou doen, niet kunnen aanzien.”

Jacob wist dat allemaal niet – maar hij kent zijn zoons wel. En hij
zegt: jij zult een leider zijn over je broers. Jij bent als een leeuw. De
scepter zal van Juda niet wijken totdat Siloh komt. Siloh, de Messias. Hem
zullen de volken gehoorzaam zijn. De Rustbrenger – dat betekent Siloh. De
55 rust die Jacob zo had ontbroken. In zijn ellendige bestaan, doorspekt van
liegen en bedrogen worden.

Kort worden de zonen Zebulon, Issaschar en Dan besproken – niet
zonder kritiek. Gad, Aser en Naftali – zij krijgen een paar woorden. Maar dan
springt de ziel van Jacob nog een keer op. Zijn oogappel: Jozef ... “een jonge
60 vruchtboom aan een heldere bron...!” Hij die de machtige God van Jacob tot
hulp heeft. Hij die ziet met de klaarheid van Gods eigen ogen. Zegeningen van
Boven, voorspoed uit de diepten van oervloed vallen jou ten deel, Jozef.

Wat een stralend sterfbed heeft deze man. In heldere tegenspraak
met zijn woorden uit het eerdere stuk. Waar hij eerst zichzelf voor het
65 gezicht farao beklaagd ... daar zegt hij hier dat hij meer is gezegend dan zijn
vader Izaak en zijn grootvader Abraham. Hij acht zich niet groter, hij voelt
zich gezegender omdat hij zichzelf is gaan zien. Kijk, Abraham en Izaak
wandelden met God – zij en God waren vrienden.

Maar deze dwarse boer, die met God en mensen worstelde, die uit
70 angst beloog en stal, die ontevreden was met zijn lot ... die er steeds bij
gesleept moest worden door de Eeuwige omdat hij dat uit eigen wil niet
zomaar deed ... lastiger, listiger dan zijn voorvaderen ... daarom moest Gods
genade over hem groter zijn. Dat had hij geleerd en uiteindelijk
geaccepteerd. En zo kon hij worden tot de man die hij was: de manke I srael.

75 Na de zegening van Benjamin zegt hij nog één ding: ik wil begraven
worden in het familiegraf van mijn voorgeslacht. De spelonk van Machpela.
Waar Lea ligt en Rebekka en grootmoeder Sarah. De mooiste graftombe van
Egypte is niets vergeleken bij een donkere spelonk in Kanaan. Een stukje van
het beloofde land – een knipoog naar Gods belofte.

80 I k word tot mijn voorgeslacht vergaderd. Hij wist het, hij had het
gezien, zoals hij wist van Siloh. Vergaderd tot de God van de levenden. “Op
uw heil wacht ik o Here.” Verzucht hij als hij ziet dat magere Hein zijn
lichaam komt halen. Maar niet zijn ziel. En hij trekt zijn knieën op zijn bed en
hij geeft de geest. Een koninklijk sterfbed – en hij ging binnen in het
85 koninkrijk van zijn Heer.

Maar Jozef zit stuk. Hij huilt boven het gelaat van zijn dode vader. Hij kust zijn koud wordende gezicht... laten we ons realiseren: hij is 17 als hij als slaaf naar Egypte wordt verkocht. Daar denkt hij als slaaf en in als gevangene dat hij zijn familie nooit meer zal zien. De schenker vergeet hem.
90 Wat moet Jozef anders denken dan dat iedereen hem vergeet. Dat duurt 20 jaar. Maar God vergeet hem niet.

En als hij op een dag ... plotsklaps zijn broers ziet, roept hij in tranen uit: "Leeft mijn vader nog?" En niet veel later heeft hij lang gehuild – samen met zijn vader - toen hij zijn vader weerzag. Daarna leefde nog eens 17 jaar
95 met zijn vader. Vandaar dat hij nu weer huilt.

Jozef gebied zijn knechten om zijn vader te balsemen. En de Egyptenaren bewenen de vader van hun Redder 70 dagen. Daarna gaat hij met goedkeuring van de farao zijn vader naar zijn laatste rustplaats brengen. Er vertrekt een enorme begrafenisstoet. Dienaren van farao, het gehele huis
100 van Jacob, wagens, ruiters en voetvolk. En een plechtige rouwklacht van 7 dagen volgt. De inwoners in de omgeving zeggen: "dit is een zware rouw van Egyptenaren." Het is de meest indrukwekkende begrafenis in de Bijbel.

Maar laten we eerlijk zijn: wel de begrafenis van hielelichter en een charlatan. Geen makkelijke man. Maar wel een mens waar God van hield. Een
105 man die van God een nieuwe naam kreeg: I srael. Gestreden met God en mensen en gewonnen.

Toen in 1948 de Verenigde Naties hadden gestemd vóór een zelfstandige Joodse staat, kwam op 14 mei in dat jaar voor het eerst de Nationale Joodse Raad bijeen. Er volgde een urenlang emotioneel debat
110 waarin werd besloten moest worden wat nu de naam van de nieuwe staat moest zijn. Het was de eerste premier van dat land (David Ben Goerion) die de hamer greep afsloeg en brulde: "I srael ... is de naam." Het was een profetische beslissing op een historisch moment. Daarmee is de naam van I srael onsterfelijk geworden. I eder mens op hele aarde kent die naam.

Maar eerlijk is eerlijk: niet iedereen kent die naam ten goede. I srael is vaak een steen des aanstoets. Gewelddadig en driftig als Simeon en Levi. Een sterke ezel, liggend tussen zijn last - I ssaschar. Dan - de adder ... Gad - de achtervolger van zijn belagers Benjamin, de verscheurende wolf ... maar ook Juda, de heerser totdat **Siloh** komt: de Rustbrenger en de nieuwe Steen
120 des Aanstoets. Jacob had het goed gezien.

Voor alle zoekende gelovigen na Jacob, zo'n 3.200 jaar later, wil ik dit 1^e deel van het tweeluik over 2 stervende aartsvaders afsluiten met de sleutel van dit verhaal. Hij komt van een ver achterkleinkind van Juda. Eeuwen later zal David in Psalm 146 zeggen: Welzalig wie de God van Jakob tot hulp heeft, wie zijn hoop vestigt op de HEER, zijn God. Wie dat vandaag meeneemt, heeft het beste.
125 Amen.